

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series I Lecture #1

חסרונות הש"ס - THE MISSING TALMUD

I. יש"ו הנוצרי - Yeshu HaNotzri

A.

מתנ"י מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל וכרוז יצא לפניו איש פלוני בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני ופלוני עדין כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו.

גמ' לפניו אין, מעיקרא לא. והתניא בערב הפסח תלאוהו ליש"ו [הנוצרי] והכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא [ישו הנוצרי] יוצא ליסקל על שכישה והסית והדיח את ישראל כל מי שיודע לו זכות יבא וילמד עליו ולא מצאו לו זכות ותלאוהו בערב פסח. אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא? מסית הוא! ורחמנא אמר לא תחמול ולא תכסה עליו. אלא שאני יש"ו [הנוצרי] דקרוב למלכות הוה. ת"ר חמשה תלמידים היו לו ליש"ו מתאי נקאי נצר ובוני ותודה. איתוהי למתי אמר להו מתי יהרג? הכתיב מתי אבוא ואראה פני אלקים. אמרו ליה אין מתי יהרג דכתיב מתי ימות ואבד שמו. איתוהו לנקאי. אמר להו נקאי יהרג? הכתיב ונקי וצדיק אל תהרג. אמרו ליה אין נקאי יהרג דכתיב במסתרים יהרג נקי. איתוהו לנצר אמר להו נצר יהרג? הכתיב ונצר משרשיו יפרח. אמרו ליה אין נצר יהרג דכתיב ואתה השלחת מקברך כנצר נתעב. איתוהו לבוני אמר להו בוני יהרג? הכתיב בני בכורי ישראל. אמרו ליה אין בוני יהרג דכתיב הנה אנכי הורג את בנך בכורך. איתוהו לתודה. אמר להו תודה יהרג? הכתיב מזמור לתודה. אמרו ליה אין תודה יהרג דכתיב זוכח תודה יכבדנני. סנהדרין מג. (חסרונות הש"ס)

רש"י ד"ה מעיקרא לא. ארבעים יום קודם: יהרוג נקי. רוצח הוא נקי זה וראוי להרג שהרג במסחרים ותשובה בעלמא הוא מפני האומות שקרוב למלכות היה והיו צריכים להשיב על כל ראיות של הבל שלהם. סנהדרין מ"ג: (חסרונות הש"ס)

B.

תנו רבנן לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. לא כאלישע שדחפו לגחזי בשתי ידיו ולא כיהושע בן פרחיה שדחפו ליש"ו הנוצרי בשתי ידיו ... יהושע בן פרחיה מאי היא? כדהוה קא קטיל ינאי מלכא לרבנן שמעון בן שטח אטמינהו אחתיה רבי יהושע בן פרחיה אזל ערק לאלכסנדריא של מצרים. כי הוה שלמא שלח ליה שמעון בן שטח: מני ירושלים עיר הקודש לך אלכסנדריא של מצרים אחותי בעלי שרוי בתוכך ואני יושבת שוממה. אמר שמע מינה הוה ליה שלמא. כי אתא איקלע לההוא אושפיזא. קם קמייהו ביקרא שפיר עבדי ליה יקרא טובא. יתיב וקא משתבח: כמה נאה אכסניא זו! אמר ליה: רבי, עיניה טרוטות! אמר ליה: רשע! בכך אתה עוסק? אפיק ד' מאה שיפורי ושמתיה. כל יומא אתא לקמיה ולא קבליה. יומא חד הוה קרי ק"ש אתא לקמיה. הוה בדעתיה לקבליה. אחוי ליה בידיה. סבר מידחא דחי ליה. אזל זקף לבינתא פלחא. א"ל חזר בך! א"ל כך מקובלני ממך כל החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה. דאמר מר: יש"ו [הנוצרי] כישף והסית והדיח והחטיא את ישראל. סוטה מז., סנהדרין קז: (חסרונות הש"ס)

C.

אזל אסקיה ליש"ו בנגידא. א"ל מאן חשיב בההיא עלמא? א"ל ישראל. מהו לאדבוקי בהו? א"ל טובתם דרוש רעתם בל תדרוש כל הנוגע בהן כאלו נוגע בבבת עינו. א"ל דיניה דההוא גברא במאי? א"ל בצואה רותחת. דאמר מר כל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת. גיטין נ"ז. (חסרונות הש"ס)

II. בן סטדא - Ben Satada

A.

תניא כל שאר חייבי מיתות שבתורה אין מכמינין עליהן חוץ מזו כיצד עושין לו מדליקין לו את נר בבית הפנימי ומושיבין לו עדים בבית החיצון כדי שיהו הן רואין אותו ושומעין את קולו והוא אינו רואה אותן והלא אומר לו אמור מה שאמרת לי ביחוד והוא אומר לו והלא אומר לו האיך נניח את אלהינו שבשמים ונעבוד עבודת כוכבים אם חוזר בו מוטב ואם אמר כך חובתנו וכך יפה לנו העדים ששומעין מבחוץ מביאין אותו לבית דין וסוקלין אותו

וכן עשו לבן סטדא בלוד ותלאוהו בערב הפסח. בן סטדא בן פנדירא הוא? אמר רב חסדא בעל סטדא בועל פנדריא. בעל פפוס בן יהודה היה! אלא אימא אמו סטדא. אמו מרים מגדלא נשיא הוא? כדאמרי בפומבדיתא סתת דא מבעלה. סנהדרין ס"ז. (חסרונות הש"ס)

B.

מתני' הכותב על בשרו חייב המסרט על בשרו ר' אליעזר מחייב וחכמים פוטרין

גמ' תניא אמר להן רבי אליעזר לחכמים והלא בן סטדא הוציא כשפים ממצרים בסריטה שעל בשרו אמרו לו שוטה היה ואין מביאין ראיה מן השוטים.

בן סטדא, בן פנדירא הוא? אמר רב חסדא בעל סטדא בועל פנדירא. בעל פפוס בן יהודה היה אלא אמו סטדא. אמו מרים מגדלא שיער נשיא הוא? כדאמרינן בפומבדיתא סתת דא מבעלה.

תוספות: בן סטדא. אור"ת דאין זה יש"ו נוצרי דהא בן סטדא אמרינן הכא דהוה בימי פפוס בן יהודה דהוה בימי ר"ע כדמוכח בפרק בתרא דברכות (ברכות סא:) ויש"ו היה בימי יהושע בן פרחיה כדמוכח בפרק בתרא דסוטה (חסרונות הש"ס מז.) ולא כרבי יהושע בן פרחיה שדחה ליש"ו נוצרי בשתי ידים ורבי יהושע הוה קדים טובא לר"ע. שבת קד: (חסרונות הש"ס)

C.

פפוס בן יהודה בעלה של מרים מגדלא נשייא היה וכשיוצא מביתו לשוק נועל דלת בפניה שלא תדבר לכל אדם ומדה שאינה הוגנת היא זו שמתוך כך איבה נכנסת ביניהם ומזנה תחתיו. רש"י גיטין צ.

III. ישו בן פנדירא - Yeshu ben Pandira

A.

מצאתי אדם אחד מתלמידי ישו הנוצרי ויעקב איש כפר סכניא שמו. עבודה זרה יז. (חסרונות הש"ס)

מצאתי יעקב איש כפר סכניא ואמר דבר של מינות בשם ישו בן פנדירא. תוספתא פרק ב' דחולין דפוס ווינציא רפ"ב

B.

ובא יעקב איש כפר סמא לרפאותו משום ישו בן פנטירא. תוספתא פרק ב' דחולין דפוס ווינציא רפ"ב

IV. Who Were the Minim?

A.

ת"ר שמעון הפקולי הסדיר י"ח ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה אמר להם ר"ג לחכמים כלום יש אדם שיודע לתקן ברכת הצדוקים עמד שמואל הקטן ותקנה. ברכות כח:

The Rabbis taught: Shimon Hapakuli arranged the eighteen brochos in their proper order in the presence of Rabban Gamliel in Yavneh. Rabban Gamliel said to the Sages: "Is there anyone who knows how to compose a[n additional] brocho regarding the [elimination of the] Sadducees (or Minim)?" Shmuel Hakatan arose and composed it.

Berachos 28b

בימי ר"ג רבו האפיקורוסין בישראל והיו מצירים לישראל ומסיתין אותן לשוב מאחרי השם. וכיון שראה שזה גדולה מכל צרכי בני אדם עמד הוא ובית דינו והתקין ברכה אחת שתהיה בה שאלה מלפני השם לאבד האפיקורוסין וקבע אותה בתפלה כדי שתהיה ערוכה בפי הכל. נמצאו כל הברכות שבתפלה תשע עשרה ברכות. רמב"ם הלכות תפילה ב:א

In the days of Rabban Gamliel, the heretics amongst the Jews increased and were persecuting the Jews and enticing them to forsake Hashem. Since he (Rabban Gamliel) saw that this was the most important problem to deal with, he and his court arose and instituted a single benediction that contains a plea towards Hashem to eliminate heretics and he set it in the [regular] prayer so that it may be fluent in the mouths of all. It comes out that there are [now] nineteen brochos in the [regular] prayer [instead of the original eighteen]. **Rambam Hilchos Tephila 2:1**

B.

לפי סידור עבודת ישראל התיבה "מין" הוא משרש "מאן" כמו "המאנים" (ירמיה י"ג:ג)

לפי סידור היעב"ץ היה כופר קדמון ששמו "מינאי"

C.

ברכת המינים בתר ישו הנוצרי בן פנדירא הוא שאיתקן בנפישו להו מיני. בה"ג

ביבנה תקנוהו [ברכת המינים] בתר בן פנדירא. מחזור ויטרי

וברכת המינים ביבנה תקנוהו משום דאושא טעותא דהני מיני דמאצטלב חייבא עד דחרב הבית שיבנה במהרה בימנו קל"ה שנה. אשכול הלכות תפלה וק"ש

D.

ספר תורה שכתבו מין ישרף. גיטין מה:

מין: האדוק בעבודת כוכבים כגון כומר.

ישרף: שודאי לשם עובד כוכבים כתבו. רש"י שם

E.

מינא: תלמידי יש"ו שאינן מודים לדברי חכמים. רש"י לחגיגה ה: (הנמצא ב"חסרונות הש"ס")

IV. The Damascus Covenant

A. "We have learned from trustworthy Jews ... that some books were found ten years ago in a rock-dwelling near Jericho. The story was that the dog of an Arab out hunting went into a cave in pursuit of game and did not come out again; its owner went in after it and found a chamber in the rock, in which there were many books. The hunter went off to Jerusalem and told his story to the Jews, who came out in great numbers and found books of the Old Testament and others in the Hebrew script." **A letter written by Timotheus I (727-819), a ninth century Nestorian Patriarch of Seleucia, to Sergius, a Metropolitan of Elam, first published in 1901, quoted in "The Dead Sea Scrolls", by Edmund Wilson**

B. Hear now, all you who know righteousness, and consider the works of G-d; for He has a dispute with all flesh and will condemn all those who despise Him.

For when they were unfaithful and forsook Him, He hid His face from Israel and His Sanctuary and delivered them up to the sword. But remembering the Covenant of the forefathers, He left a remnant to Israel and did not deliver it up to be destroyed. And in the age of wrath, three hundred and ninety years after he had given them into the hand of king Nebuchadnezzar of Babylon, He visited them, and He caused a plant root to spring from Israel and Aaron to inherit His land and to prosper on good things of His earth. And they perceived their iniquity and recognized that they were guilty men, yet for twenty years they were like blind men groping for the way.

And G-d observed their deeds, that they sought Him with a whole heart, and He raised for them a Teacher of Righteousness to guide them in the way of His heart. And he made known to latter generations that which G-d had done to the latter generation, the congregation of traitors, to those who departed from the way. This was the time of which it written, "Like a stubborn heifer thus was Israel stubborn." (Hos. 4:16), when the Scoffer arose who shed over Israel the waters of lies. He caused them to wander in a pathless wildereness, laying low the everlasting heights, abolishing the ways of righteousness and removing the boundary with which the forefathers had marked out

their inheritance, that he might call down on them the curses of His Covenant and deliver them up to the avenging sword of the Covenant. For they sought smooth things (דורשי חלקות phrase similar to דורשי הלכות) and preferred illusions and they watched for breaks (פרצות) and chose the fair neck; and they justified the wicked and condemned the just, and they transgressed the Covenant and violated the Precept. They banded together against the life of righteousness and loathed all who walked in perfection; they pursued them with the sword and exulted in the strife of the people. And the anger of G-d was kindled against their congregation so that He ravaged all their multitude; and their deeds were defilement before Him.

"The Priests, the Levites, and the sons of Zadok who kept the charge of My Sanctuary when the children of Israel strayed from me, they shall offer me fat and blood." (Ezekial 44:15) The "Priests" are the converts of Israel who departed from the land of Judah, and (the Levites are) those who joined them. The "sons of Zadok" are the Elect of Israel, the men called by name who shall stand at the end of days.

"Their wine is the venom of serpents, the cruel poison of asps." (Deuteronomy 32:33) The "serpents" are the kings of peoples and their "wine" is their ways. And the "head of asps" is the chief of the kings of Greece who came to wreak vengeance upon them. But all these things the "builders of the wall and those who daub it with plaster" (בנה חיץ , a phrase similar to סיג ,) have not understood because a follower of the wind, one who raised storms and rained down lies, had preached to them and all of whose assembly the anger of G-d was kindled.

The Damascus Covenant, was discovered in the "genizah" of the Ben Ezra Synagogue in Old Cairo in 1896 and published in 1910 by S. Schechter (Fragments of Zadokite Work, Cambridge)

V. The Schism

A. The Separation

ואתם יודעים שפרשנו מרוב העם ונמנענו מהתערב בדברים האלה ומלכוא עמהם על גב אלה ואתם יודעים שלוא ימצא ביתו מעל ושקר ורעה כי על אלה אנחנו נותנים את הדברים האלה וכתבנו אליכה שתבין בספר מושה ובדברי הנביאים ובדויד ובדברי ימי כול דור ודור ... ואנחנו מכירים שבאו מקצת הברכות והקללות שכתוב בספר מושה וזה הוא באחרית הימים שישבו בישראל לתורת אל בכול לבם ולא ישובו אזור והרשעים ירשיעו ... זכור את מלכי ישראל והתבונן במעשיהם שמי מהם שהוא ירא את התורה היה מצול מצרות ... ואף אנחנו כתבנו לך את מקצת מעשי התורה שחשבנו לטוב לך ולעמך שראינו עמך ערמה ומדע תורה והבן בכל אלה ובקש מלפניו שיתקן את עצתך והרחק ממך מחשבת רעה ועצת בליעל בשל שתשמח באחרית העת במצאך מקצת דברינו כן ונחשבה לך לצדקה בעשותך הישר והטוב לפניו לטוב לך ולישראל. מקצת מעשי התורה חלק ג'

Now, you know that we separated from the mainstream of the people and refused to mix or go along with them on these matters. You also know that no rebellion or lying or evil should be found in His Temple. It is because of these things we present these words and wrote to you that you shall discern the Book of Moses and the words of the Prophets and of David, along with the chronicles of every generation ... And we recognize that some of the blessings and curses that are written in the Book of Moses have come to pass, therefore this is the End of Days, when those in Israel are to return to the Law of G-d with all their heart, never to return back again. Meanwhile, the wicked will increase in wickedness ... Remember the kings of Israel and understand their works. Whoever of them feared the Law was saved from sufferings.... And we wrote you about some of the works of the Law which we reckoned for your own good and for that of your people, for we see that you possess discernment and knowledge of the Torah. Consider all these things, and beseech Him to grant you proper counsel, and to keep you far from evil thoughts and the counsel of corruption (Belial). Then you will rejoice at the End of Time, when you find that some of our words (which we communicated to you) were true. Thus "It will be reckoned to you as Righteousness", your having done what is Upright and Good before Him, for your own good and for that of Israel. **Miksat Maasei Hatorah Par. 3**

B. King Jonathan (Alexander Jannaeus)

1)

שיר קדש על יונתן המלך וכל קהל עמך ישראל אשר בארבע רוחות שמים יהי שלום כלם שלם מלפניך וחבר בשמך. שיר למלך יונתן Q4484

A sacred poem for King Jonathan and all the Congregation of Your people Israel, who are spread in every direction under Heaven may they all be well, Perfect before You, and a Commonwealth in Your Name . . . **Paean of King Jonathan 4Q448**

2) Demetrius, the king of Greece, ... at the insistence of them "that sought smooth things" (דורשי חלקות a pun on דורשי הלכות) sought to enter Jerusalem . . . the Young Lion of Anger (Alexander Jannaeus) wrought vengeance on them "that sought smooth things" in that he proceeded to hang them up alive. Such a thing has never been done in Israel . . ." **Nahum Peshar**

C. Salome

. . . לתת לו יקר בערבים . . . יסוד באה שלמציון . . . הרקנוס מרד (על אריסטבולוס) . . . **4Q323**

. . . to give him honor among the Arabs ... foundation, Shalomtzion (Salome) came ... Hyrcanus rebelled (against Aristobulus) . . . **4Q323**

So she made Hyrcanus high priest, because he was the elder, but much more because he cared not to meddle with politics, and permitted the Pharisees to do everything; to whom she also ordered the multitude to be obedient. She also restored again those practices which the Pharisees had introduced, according to the traditions of their forefathers, and which her father-in-law, Hyrcanus, had abrogated. So she had indeed the name of the Regent, but the Pharisees had the authority; for it was they who restored those who had

been banished, and set those who were prisoners at liberty, and, to say all at once, they differed in nothing from lords. **Antiquities XIII 16:2**

D. Aemilius (Scaurus)

... בחודש הששי יום הרג אמליוס ... הרג אמליוס. **4Q324**

... in the sixth month, the Day that Aemilius killed . . . Aemilius killed . . . **4Q324**

E. Shimon ben Shetach

On the twenty eighth of Teves the Assembly was rightfully constituted. When the Sanhedrin, constituted by Sadducees, was in session together with Yanai (Alexander Jannaeus) and Salome at his side, there was none of the main body of Israel with them with the exception of Shimon ben Shetach. They (the king, queen, and Shimon) asked of the "Sanhedrin" various questions dealing with different areas of Halacha, but they were not able to cite any sources from the Torah to support their positions. Shimon ben Shetach said to them, "Anyone who is able to support his view with a proper citation from the Torah is fit to sit on the Sanhedrin. However, anyone that cannot is not fit." Once, a case came before them that they clearly were unable to resolve by bringing a decisive proof from the Torah. One of their elders, however, tried but was challenged by Shimon ben Shetach. The elder said, "Give me time to think it through, and by tomorrow I'll answer you." But even after much thought he was still unable to respond to Shimon ben Shetach. Too embarrassed, he did not show up the next day. Shimon replaced him with one of his own disciples. He explained to them that a Sanhedrin must be composed of 71 members and this scholar (his disciple) was the only suitable replacement. One by one he was able to eventually replace the whole Sanhedrin. The day that the process was completed was declared a holiday. **Megilas Tanis Chapter 10**

When Yanai (Yochanon) killed out the Rabbis, Shimon ben Shetach was hidden by his sister (Salome). Yehoshua ben Perachia fled to Alexandria in Egypt. When conditions were tranquil, Shimon ben Shetach sent to him the following message: From me, Jerusalem, to you, Alexandria my sister; my husband is dwelling in your midst and I am destitute. He said: It seems from this communication that it is peaceful (in Jerusalem). **Sota 47a (uncensored version)**

VI. The Teacher of Righteousness

A. "The wicked man encompasses the righteous man" (Habakkuk 1:4) The meaning is that the wicked man is the Wicked Priest and the righteous man is the Teacher of Righteousness. **Habakkuk Peshar**

B. "Look among the nations, and see; wonder and be astounded." (Habakkuk 1:5) This means that those who acted treacherously together with the Man of the Lie at the end of days; that is, those who are ruthless against the covenant and do not believe when they hear all the things that are coming upon the last generation from the Priest into whose heart G-d put wisdom to explain all the words of his servants the prophets, through whom G-d declared all the things that are coming upon his people and his congregation. **Habakkuk Peshar**

C. "Why do you look on faithless men, but you are silent at the swallowing by the wicked man of one more righteous than he?" (Habakkuk 1:13) This means the house of Absalom and the men of their party, who kept silent at the chastisement of the Teacher of Righteousness and did not help him against the Man of the Lie, who rejected the law in the midst of congregation." **Habakkuk Peshar**

Absalom, who was at once both uncle and father-in-law to Aristobulus (II) was taken captive [by Pompey at the time of the conquest of Jerusalem]. **Josephus, Antiquities XIV 4:4**

D. Write the vision, and make it plain upon the tablets, that he may run [through it, he] who reads it." (Habakkuk 2:2) This refers to the Teacher of Righteousness, to whom G-d made known all the mysteries of the words of his servants the prophets." **Habakkuk Peshar**

E. "Moreover, wine (wealth) is treacherous to an arrogant man and he cannot resist. His greed is as wide as Sheol and, like death, cannot be satisfied." (Habakkuk 2:5) This means the Wicked Priest, who was named according to the truth when he first took office; but when he began to rule in Israel, his heart was lifted up, and he forsook G-d and betrayed the statutes because of wealth. He plundered and assembled the wealth ... of people, adding to himself iniquity and guilt, and ways of abomination he wrought, in all impurity of uncleanness. **Habakkuk Peshar**

F. Because you have plundered many nations, all the remnant of the peoples will plunder you." (Habakkuk 2:8) refers to the Wicked Priest, whom for the wrong done to the Teacher of Righteousness and the men of his party, G-d delivered him into the hands of his enemies, afflicting him with a destroying scourge, in bitterness of soul, because he acted wickedly against His elect. **Habakkuk Peshar**

G. Woe to him that makes his neighbors drink, who pours out his wrath; yea, he had made them drunk, to gaze on their festivals (nakedness)." (Habakkuk 2:15) This refers to the Wicked Priest who persecuted the Teacher of Righteousness in order to confound him in the indignation of his wrath, wishing to banish him (or in his place of exile); and at the time of their festival of rest, the Day of Atonement, he appeared to them to confound them and to make them stumble on the day of fasting, the Sabbath of rest. **Habakkuk Peshar**

H. The Wicked Priest ... put forth his hand against him who was teaching the Law aright in order to have him put to death and to make an end of the Covenant of the Law." **Peshar to Psalm 37**